

kotona

Taloja ja tarinoita. Kurkistuksia kiinnostaviin koteihin ja rakennuksiin.

Palautumispiste

VILLA MANDALA on hyvän olon paikka, retriittikeskus ja lomapaikka, jonka ytimessä on kansallisromanttisyylinen päätalo. Pihapiirissä pariskunta asuttaa vuonna 1928 rakennettua mansardikattoista kaunotarta.

Mia Jokiniva ja **Mikko Harma** ovat uurastaneet vanhasta loviisalaisesta maatilasta idyllisen rauhantyyssijan kuuden rakennuksen ympärille.

– Mandala tarkoittaa ympyrää, meditaation kohdetta ja keskusta. Tämä paikka on antanut ihmeellisen elämän. Meillä oli vaan hullu usko, kun lähdimme liikkeelle nollassa sataan. Täällä on jotain taikaa ja parantava henki, joka pitää huolta ja antaa ihmiselle mahdollisuuden elpyä, Mia miettii.

Juttu rauhallisessa maalaismaisemassa sijaitsevan Villa Mandalan asukkaista alkaa seuraavalta sivulta.

MINNA RUOTSALAINEN

Mandalan kansal-
manttinen päätalo
pihapiiriin uusimpia
almitul yli kymme-
vuotta sitten. Pihan
ennukset sijoittuvat
eksi rauhoittavaksi
pyräksi.

YHDESSÄ YMPYRÄSSÄ

Entisen maatilan pihapiirissä oleva Villa Mandala on Mia Jokinivan ja Mikko Harman vuosien uurastus, taianomainen tyyssija ja retriittikeskus, joka voimaannuttaa monia vieraita.

Päätalon suuri ja korkea joogasali on vaikuttava. Se sai ideansa tilan entisen navetan ylisiltä. Mialla on lähes kolmenkymmenen vuoden joogatausta.

Mian ja Mikon kotitalo sijaitsee samassa pihapiirissä. Koronavuosien hiljaisuudessa kylmä-ullakolle remontoitiin asuintilaa.

N

iin rauhaisa idylli. Pihapiirissä vastaanottaa kuusi rakennusta, mutta Villa Mandalan kansallisromanttinen, osittain pärevuorattu päätalo vie välittömästi huomion. Vierustovereina ovat tontin

vanhimmat rakennukset, vanha rengintupa ja aina 1800-luvulta peräisin oleva pihasauna. Molemmat on siirretty aikoinaan tilalle ilmeisesti läheisestä kylästä turvaan tulipalon roihuilta. Entinen viljakuivaamo palvelee nykyään varastona.

Pihan toisella laidalla sijaitseva punamultamaalattu mansardikattoinen hirsitalo on Villa Mandalan, retiriittikeskus ja lomapaikkayrittäjien Mia Jokini-**van** ja Mikko Harman koti.

Navetta oli pakko purkaa jo kauan sitten, sillä sen katto oli pahoin painunut. Navetan ylisiltä ehti silti syntyä ensimmäinen visio joogasalista. Siitä syntyi reilu vuosikymmen sitten idea tehdä tilalle puitteillaan samankaltainen, persoonallinen paikka, jossa pariskunta oli lomaillut jooga- ja surffausmatkoillaan Aasiassa.

– Olimme tavallaan unelmaurienne huipulla, mutta Villa Mandala lähti tulemaan jostain takavasemmalta. Jälkikäteen olen miettinyt, että siinä oli jotain johdatusta. Alkoi pakottavasti tuntua siltä, että tämä on tehtävä ilman varsinaista tarvetta muuttaa silloista elämää, Mia muistelee.

PARI VUOSIKYMMENTÄ SITTEN entinen loviisalainen maatila oli vielä ränsistynyt ja rikkaruohojen rikastuttama. Samoihin aikoihin helsinkiläinen, valokuvaajana menestynyt Mikko halusi kokeilla maalla asumista ja haki ehkä myös jonkinlaista jatkuvuuden tunnetta projektimaisen työnsä vastapainoksi. Mikko oli Lofoteilla surffaamassa, kun entinen puoliso soitti, että nyt kannattaisi palata pikapuoliin, sillä yksi varteenotettava paikka oli vihdoin löytynyt.

– Mainosvalokuvaaminen on vähän karkkipaperimaista tekemistä, tämä on todellista. On hyvää stressinhallintaa ja rentouttavaa, kun saa kädet maahan ja hirsii kiinni, Mikko sanoo.

Kun Mikko astui ensimmäisen kerran pihalle, hänet valtasi outo rauhallisuus. Hyvä tunne vain vahvistui yöpymällä paikassa ennen kauppoja. Vaikka kunnostamista oli silmin nähden hurjasti, tila otti välittömästi omakseen. Mikko kertoo, että hänellä on tapana nähdä usein kaikissa projekteissaan lopputulos, muttei työtä siinä välissä. Vuosien aikana hän

onkin alkanut sisäistää yhä paremmin, kuinka vanhojen maaseutukohteiden omistajuus tarkoittaa enemminkin velvollisuutta pitää paikat kunnossa nuoremmille.

– Tuntui omalta tehtävältä alkaa kuoria paikan kauneus ja idylli esille vanhaan kukoistukseensa. Kun jokainen kantaa kortensa kekoon, niin silloin tällaiset paikat pysyvät kunnossa pitkään ja niistä pääsee nauttimaan tulevatkin sukupolvet, Mikko sanoo.

KOTITALON MANSARDIKATTO MUISTUTTAA Mikkoa lapsuuden ja nuoruuden saaristokesistä Sipoossa, jossa eno opetti kädentaitoja. Remontointitaidot ovat sittemmin karttuneet ajan saatossa, etenkin Villa Mandalassa.

– Me olemme molemmat kovia ideanikkareita, mutta Mikolla on selvästi jokin rakennusmestari-geeni. Täällä näyttäisi erilaiselta, jos hän ei olisi niin pedantti, Mia myöntää.

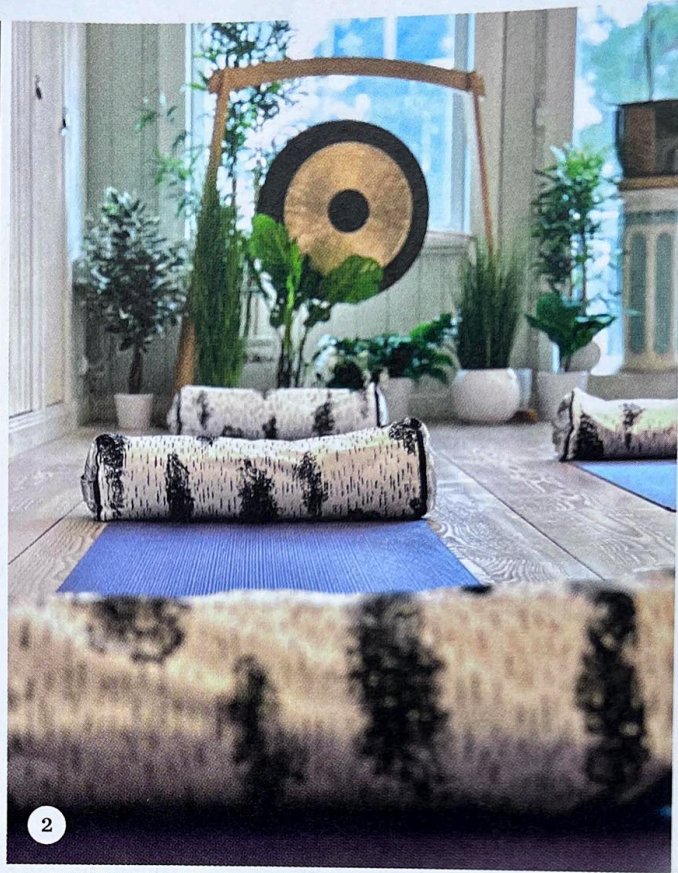
Kotitalo hurmasi vielä lisää, kun 70- ja 80-luvulla uusittujen sisäpintojen alta paljastui komeita hirsiiä ja vanhoja lautalattioita. Kun kurkkasi piiloon kattorakenteiden alle, sielläkään aikalaiset rakentajat eivät olleet tinkineet laadusta.

Aluksi talo oli pitkään kesämökkinä, kunnes Mikko jäi erottuaan asumaan tiluksille yksin. Hän oli ehtinyt juurtua niin kovasti paikkaan, ettei tosissaan harkinnut uudessa elämäntilanteessakaan sen myymistä.

”Me olemme molemmat kovia ideanikkareita, mutta Mikolla on selvästi jokin rakennusmestarigeeni.”

1

2

KUVA MIKKO HARMA

3

4

1. Villa Mandalaan astutaan sisälle vaaleansinisestä pääovesta.

2. Koivun runkoa muistuttavat bolsterit odottavat joogea valoisassa pääsalissa.

3. Huoneen sängyt on rakennettu paikallisen metsän puista ja niihin on kierrätetty omia rakennustelineiden puuta.

4. Rengintuvan vanhan osan vierashuoneen seinässä on vähintään satavuotias tapetti. Hirret ja pönttöuuni ovat tiettävästi alkuperäiset.

Uusin piharakennus Shambala valmistui pari vuotta sitten. Sen joogasalissa katseenvangitsijana on Mian ystävältään Intiasta saama Buddha-patsas.

Ehti kulua vuosi ennen kuin sokkotreffeiltä löytynyt, kulttuurista rakastava helsinkiläinen Mia saapui ensi kertaa kyläilemään. Siinä vaiheessa hän mietti vielä, mikä idea oli viettää viikonloppuja maalla. Rakkaus vei kuitenkin nopeasti mennessään, ja silloin aikakauslehden toimituspäällikkönä työskennellyt Mia alkoi totutella elämään peltomaiseman keskellä. Mikon innostus hirsii tarttui salakavalasti, ja Mia muutti Loviisaan osa-aikaisesti vuonna 2006 ja kokonaan 2017.

– En ollut ikinä ehtinyt unelmoida maaseudulla asumisesta, enkä ollut erityisen viehätynyt maataloista. Oli pidempi prosessi, jotta sopeuduin ajatuksen, että maallakin voi asua, Mia nauraa.

RENGINTUVAN VANHASSA OSASSA on yhä alkupe-
räinen pönttöuuni ja ainakin satavuotiasta tapettia, mutta tummanruskea jyrkävää päätalo valmistui vasta vähän reilu vuosikymmen sitten. Mikko piirsi sitä ensin naapurin rakennesuunnittelijan kanssa. Lopuksi perinnerakentamiseen erikoistunut arkkitehtiparis-kunta auttoi viemään projektin loppuun. Visuaalisina vaikutteina olivat kulttuurihistoriallisen Tuusulanjärven rakennukset. Ennen kaikkea talon piti sopia paikalleen kuin se olisi ollut siinä aina.

Kävellessään raksalla Mia löysi valtavan hevosen kallon ja luita. Aiemmat asukkaat olivat haudanneet

rakkaita hevosiaan pihamaalle.

– Olemme niin vanhan äärellä. Suomen agrikulttuuria ja rakentamista ei olisi ilman suomenhevosia. Täällä on ollut uudisraivaajameininki, kun paikka on tehty aikoinaan keskelle ei mitään.

Talon julkisivu aukeaa lounaaseen, jolloin se samalla sulkee pihapiirin. Kaikki rakennukset on asemoitu niin, että pihapiiristä syntyy turvallinen kehä, joka antaa ajatuksen rauhoittumisesta.

KAIKKI VANHA PUHUTTELEE molempia, mutta lähestymistapa on erilainen. Miaa kiinnostaa antropologina rakennuksia enemmän ihmisten tarinat, visuaalisesti orientoituneelle Mikolle rakennukset ovat kuin hahmoja, joiden muotoja, vuorauksia ja rakennustekniikoita hän skannaa innolla.

Remonteissa Miaa kiehtoo lähinnä se, mitä niissä paljastuu talon historiasta. Hän hihkuu innosta, jos seinistä erottuu jokin lyijykynällä kirjoitettu sukunimi. Kotitalon seinien kätköistä on löytynyt niin rintakuva Mannerheimistä kuin rivi talteen otettuja hylsyjä, jotka ovat jopa vanhempia kuin talo itse. Vanhasta viljakuivaamosta löytyi puolestaan niin ikiaikaisia maataloustyövälineitä, että niiden tunnistamiseksi oli pyydetty apua Mian silloin yli 80-vuotiaalta mummolta. Muutamia niistä on ripustettu pihasaunan alkuperäisille hirsiseinille.

”Olemme osa jatkumoa. Joku muu on nähnyt alun perin vaivan, me viemme soihtua eteenpäin tavallamme.”

1. Päätalon ruokasalin pitkän pöydän ääreen mahtuu suurempikin porukka. Mia halusi sen yksittäisten pöytien sijasta yhteisöllisyyden vuoksi. Pöytä on hiottu vanhoista navetan ylimen laudoista.

2. Saunan pukuhuoneen seinille on nostettu esille ikiaikaisia tilalta löytyneitä maatalousvälineitä. Mikko ja Mia rentoutuvat Villa Mandalassa järjestettyjen tapahtumien ja kurssien jälkeen pitkällä kävelyllä ja saunomalla.

3. Pihasauna on tilan vanhin rakennus. Se on nykyaikaistettu, mutta ovissa ja hirsissä näkyy vielä vanhaa hirttä.

Pitkospuut kuljettavat 1800-luvulta peräisin olevan pihasaunan löylyistä paljulle. Rohkeimmille vilvoitteleville on myös viikinkisuihku.

Ennen Miaa ja Mikkoa tilalla asui vanhuuden päiviinsä asti Inger-rouva, paikallisittain kuuluisa kulttuuripersoona, jonka vanhempia on kiittäminen tilan perustamisesta. Perustusten suuret kivilohkareet on esimerkiksi lohkottu kotitalon ikkunasta näkyvän metsän reunasta. Mia tunsu jopa pitkään olevansa vieraana toisen kodissa, koska kunnioittaa niin paljon mennyttä. Mitähän vanha rouva pitäisi heidän asumistaan tilalla ja kaikista uudistuksista?

– En tiedä, onko mulla vielääkään hirveästi olo, että tämä on meidän talo, vaan olemme osa jatkumoa. Joku muu on nähnyt alun perin vaivan, me viemme soitua eteenpäin tavallamme.

KUN VILLA MANDALA on täpötäynnä yöpyjiä, kaikki kolmekymmentä vierasvuodetta päärakennuksessa, rengintuvassa ja Solvillan talossa ovat varattuina.

Pääatalon sydän on yläkerran upeaan korkeuteen kohoava joogasali. Ei ole vaikeaa uskoa, että se on upeimmillaan keväisin ja kesäisin, kun aurinko antaa suuresta ikkunasta voimakasta valokylpyä.

Mia kutsuu joogaa sielunpolukseen, ydintehtäväkseen maan päällä. Hän aloitti joogan 25 vuotta sitten. Viimeisen kymmenen vuoden aikana myös buddhalaisuus on noussut tärkeäksi osaksi Mian elämää, ja sen filosofia määrittää niin hänen arvomaailmaansa kuin työtäänkin. Buddhalaisuudesta kirkkaimpana kohoaa myötätunnon oppi. Iso Buddha-patsas koristaakin yhtä harjoitustilaa ulkorakennuksessa.

YRITTÄJÄPARISKUNNAN TYÖN JA vapaa-ajan välinen ero on ollut vuosia kuin veteen piirretty viiva. Ei tarvitse kuin kävellä pihan poikki tai katsoa ikkunasta niin näkee kotoa työtiloihin ja päinvastoin. Eikä kotitalo ole ollut aina kokonaan yksityinen, sillä siellä on majoitettu aina ajoittain tilan tapahtumiin palkattua henkilökuntaa. Vilkkaimmillaan on tuntunut, että ihmisiä kulkee ohi vasemmalta ja oikealta. Mia arvelee, että hänelle tilanne on ollut puolisoa rasittavampi.

– Mikko on ehkä enemmän tottunut aikoinaan jo sukumökkillään ajatukseen, että sirkusta on ympärillä ja liikennöintiä riittää.

Koronapandemian hiljennettyä maailman, oli aikaa remontoida kotitalon kylmäuullakolle asuintilaa. Se oli myös tietoinen päätös erottaa vihdoon privaatti- ja työpuoli toisistaan. Yläkerrassa on nykyään pariskunnan oma työ- ja makuuhuone sekä pieni terassi.

– Halusin yksityiselämän irti työminästä. Huomaan oman palautumiseni olevan laadukkaampaa,

kun kotona voi olla oikeasti kotona. Nyt ei ole oikeastaan ollut tarvetta päästä täältä pois, Mia toteaa.

LÄHES KAIKILLA VILLA Mandalan esineillä ja tavaroilla on jokin merkitys ja tarina. Pariskunnan sisustusmaut poikkeavat hieman toisistaan, mikä näkyy kompromisseina sisäpintojen materiaalivalinnoissa. Mia pitää enemmän värikkäästä, hipahtavasta ja elämänmakuiseista, kun Mikolla on hillitympi maku. Mia miettii sisustuksessa myös ihmisiä ja kohtaamisia. Jotta sisustusratkaisut eivät ohjaisi ihmisiä omaan kuplaansa, ruokasaliinkin päätyi yksi pitkä pöytä, jonka ääressä ollaan yhdessä ja ehkä vuorovaikutuksessa vieraampienkin ihmisten kanssa.

Moni vieras saapuu yhä uudestaan. Useasta asiakkaasta on tullut myös ystävä.

– Kun joku kuvailee paikkaa rakkaaksi tai jopa kuin toiseksi kodikseen, tuntuu se merkittävältä itsellekin, Mia kertoo.

Kun tila hiljenee tapahtumien jälkeen, pari suunnaa pitkälle kävelylle ja pihasaunan löylyihin.

– Osaa olla kiitollinen, että saa olla tekemässä tätä. On kovaa tekemistä ja välillä väsyttää, mutta vastaanottamista on paljon enemmän kuin antamista, Mikko kiteyttää.